

О. Ю. Гаврик,
к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9816-0253>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.20.85

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

О. Havryk,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department
of Accounting and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University

IMPROVEMENT OF ACCOUNTING SUPPORT FOR MANAGEMENT OF INVESTMENT ACTIVITIES OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Системний концептуальний підхід до управління інвестиційною діяльністю сільськогосподарських підприємств зумовлений необхідністю розробок інформаційно-аналітичного інструментарію, мета якого формування адекватного інформаційного простору для обґрунтування економічної доцільності реалізації інвестиційних проєктів з урахування галузевих особливостей та управлінської парадигми інвестицій, які відповідають стратегічній концепції діяльності сільськогосподарських підприємств і прийняття господарюючими суб'єктами економічно обґрунтованих управлінських рішень.

інформаційна система управління інвестуванням забезпечує необхідною інформацією не лише менеджерів підприємства, його власників, а й зовнішніх стейкхолдерів, які вивчають результати інвестиційної діяльності та її вплив на інвестиційну привабливість підприємства, отже, фінансової звітності. Інформація всередині підприємства використовується у підготовці та прийнятті дієвих управлінських рішень, а також налагодженні відповідного моніторингу результативності інвестдіяльності.

Зазначимо, що система інформаційного забезпечення управління інвестиційної діяльності сільськогосподарського підприємства, її склад формується під впливом галузевий особливостей, його організаційно-правової форми, обсягами на напрямом диверсифікації форм інвестування та іншими чинниками. Перелік показників цієї системи формуються на основі як зовнішніх, так і внутрішніх джерел інформації.

Із метою прийняття обґрунтованих рішень, особливо оперативних, за окремими аспектами інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств доцільно сформуванню показників за напрямом: інвестиційні компанії, фонди та інші посередники; інвестиційні підрядники; комерційні банки; страхові компанії; постачальники реальних капітальних товарів, продавці нематеріальних товарів; конкуренти. Джерелами формування показників цієї групи виступають прайси цін, фінансово-економічна звітність господарюючих суб'єктів, банків, страхових компаній, вартість послуг інвестиційних посередників та ін. Зазначимо, що склад показників за кожним напрямом визначається на основі урахування цілей інвестування, обсягів інвестдіяльності, сформованими відносинами та іншими чинниками.

Системне дослідження розвитку інвестиційної діяльності сільськогосподарського підприємства на основі сформованої інформаційно-аналітичної системи, за використання комплексного підходу, дозволяє об'єктивно оцінити її ефективність за основними напрямками інвестування. При цьому запропоновані методи оцінки вартості землі сільськогосподарського призначення та обґрунтовані методи розрахунку показника капіталізації сприятимуть формуванню готовності сільськогосподарських підприємств стати дієвим суб'єктом ринку землі.

A systematic conceptual approach to the management of investment activities of agricultural enterprises is conditioned by the need to develop information and analytical tools, the purpose of which is the formation of an adequate information space for substantiating the economic feasibility of the implementation of investment projects, taking into account the specifics of the industry and the management paradigm of investments, which correspond to the strategic concept of the activities of agricultural enterprises and acceptance by economic sub objects of economically justified management decisions.

The investment management information system provides the necessary information not only to the managers of the enterprise, its owners, but also to external stakeholders who study the results of investment activity and its impact on the investment attractiveness of the enterprise, therefore, financial reporting. Information inside the enterprise is used in the preparation and adoption of effective management decisions, as well as in the establishment of appropriate monitoring of the effectiveness of investment activities.

It should be noted that the system of information support for the management of investment activities of an agricultural enterprise, its composition is formed under the influence of industry specifics, its organizational and legal form, volumes in the directions of diversification of investment forms and other factors. The list of indicators of this system is formed on the basis of both external and internal sources of information.

In order to make informed decisions, especially operational ones, on certain aspects of the investment activity of agricultural enterprises, it is advisable to form a system of indicators in the areas of: investment companies, funds and other intermediaries; investment contractors; commercial banks; insurance companies; suppliers of real capital goods, sellers of intangible goods; competitors. The sources of the formation of the indicators of this group are prices, financial and economic reporting of business entities, banks, insurance companies, the cost of services of investment intermediaries, etc. Note that the composition of indicators for each area is determined on the basis of taking into account investment goals, investment activity volumes, established relationships and other factors.

A systematic study of the development of the investment activity of an agricultural enterprise based on the formed information and analytical system, using a comprehensive approach, allows you to objectively assess its effectiveness in the main areas of investment. At the same time, the proposed methods of assessing the value of agricultural land and reasonable methods of calculating the capitalization index will contribute to the formation of the readiness of agricultural enterprises to become an effective subject of the land market.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, інвестиційна діяльність, управління, сільськогосподарське підприємство, інформація.

Key words: information support, investment activity, management, agricultural enterprise, information.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Сучасні умови розвитку сільськогосподарських підприємств характеризуються неоднозначністю, оскільки, з одного боку, окремі господарюючі суб'єкти, особливо вертикально інтегровані структури холдингового типу, демонструють високу результативність та

стійкість економічного розвитку, а в іншого — малі та середні — мають прояви кризового стану. Здебільшого така ситуація зумовлена високим рівнем зношення та нижчим порівняно із сучасними вимогами продуктивності рівнем основних засобів виробництва сільгоспдприємств, що спричиняє недоодержання доходів, не-

стачу інвестиційних ресурсів та відповідно стримує процеси впровадження інноваційних технологій, модернізації, технічного переозброєння, оновлення виробничого потенціалу, розширеного відтворення засобів виробництва, активізації інвестиційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах.

Системний концептуальний підхід до управління інвестиційною діяльністю сільськогосподарських підприємств зумовлений необхідністю розробок інформаційно-аналітичного інструментарію, мета якого формування адекватного інформаційного простору для обґрунтування економічної доцільності реалізації інвестиційних проєктів з урахування галузевих особливостей та управлінської парадигми інвестицій, які відповідають стратегічній концепції діяльності сільськогосподарських підприємств і прийняття господарюючими суб'єктами економічно обґрунтованих управлінських рішень.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням теоретико-методичних засад інвестиційної діяльності підприємств присвячено праці зарубіжних (класики економічної теорії — С. Брю, Дж. Кейнс, К. Макконнелл та ін.) та вітчизняних (І. Бланк, О. Вовчак, М. Денисенко, Р. Костюкевич, Т. Майорова, С. Мочерний, А. Музиченко, А. Пересада, Т. Самойлова та ін.) учених. Питання управління інвестиційними процесами в аграрному секторі національної економіки є предметом наукового пошуку таких відомих економістів-аграрників, як В. Андрійчук, І. Безп'ята, І. Вініченко, В. Вітвіцький, К. Волощук, А. Гайдуцький, О. Гончаренко, Г. Іванов, Ю. Лупенко, В. Месель-Веселяк, В. Микитюк, Л. Молдаван, Б. Пасхевер, О. Супрун, П. Стецюк, В. Ткачук та ін. проте, поза їх увагою залишилися інформаційна складова інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, викликані в першу чергу запровадженням ринку земель сільськогосподарського призначення.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

На основі узагальнення досліджень науковців та практичного досвіду діяльності сільськогосподарських підприємств запропонувати практичні рекомендації щодо удосконалення інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Поділяємо думку науковців, які розглядають систему інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту як процес неперервного цілеспрямованого підбору відповідних показників, необхідних для здійснення аналізу, планування, контролю і підготовки дієвих оперативних управлінських рішень за всіма напрямками інвестиційної діяльності підприємства [1].

Очевидно, що інформаційна система управління інвестуванням забезпечує необхідною інформацією не лише менеджерів підприємства, його власників, а й зовнішніх стейкхолдерів, які вивчають результати інвес-

тиційної діяльності та її вплив на інвестиційну привабливість підприємства, отже, фінансової звітності. Інформація всередині підприємства використовується у підготовці та прийнятті дієвих управлінських рішень, а також налагодженні відповідного моніторингу результативності інвестдіяльності.

Зазначимо, що система інформаційного забезпечення управління інвестиційної діяльності сільськогосподарського підприємства, її склад формується під впливом галузевих особливостей, його організаційно-правової форми, обсягами на напрямками диверсифікації форм інвестування та іншими чинниками. Перелік показників цієї системи формуються на основі як зовнішніх, так і внутрішніх джерел інформації.

Звідси, до системи інформації доцільно включити показники, що характеризують макроекономічний розвиток країни і дозволяють оцінити зовнішнє інвестиційне середовище підприємства, показники якого використовуються при розробці власної інвестиційної стратегії, підходів до формування джерел фінансування інвестресурсів. До переліку таких показників слід включити: темп зміни внутрішнього валового продукту, обсяг капіталовкладень, розмір облікової ставки НБУ, індекс інфляції, введення в дію основних фондів та ін. [2].

Важливе місце відводиться групі показників, які характеризують особливості розвитку галузі, до якої належить підприємство: динаміка обсягу капіталовкладень, обсяги виробництва та реалізації продукції, їх динаміка; величина власного капіталу й активів, по оборотних і оборотних, сума балансового прибутку підприємств, у тому числі з операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, ставка оподаткування прибутку за основною та інвестиційною діяльністю, індекс цін на продукції сільського господарства, засоби виробництва та ін. [3].

Окрему групу в інформаційній системі управління інвестиційною діяльністю підприємства становлять показники, які характеризують кон'юнктуру інвестиційного ринку та слугують основою для прийняття управлінських рішень у напрямі формування програми реального інвестування та портфеля фінансових інвестицій.

Система показників цієї групи складається на основі даних фондової і валютної бірж та даних інших комерційних видань. До показників, які доцільно включити до цієї групи варто виділити наступні: види основних фінансових інструментів інвестування, які обертаються на фондовому та позабіржовому ринках, ціни котирувань та попиту на основні види фондових інструментів, обсяги та ціни угод за основними видами фінансових інвестицій, індекси динаміки цін на фондовому ринку [4]. Цю групу показників найприйнятніше формувати на сільськогосподарських підприємствах, які перебувають в акціонерній формі власності, із наявним портфелем фінансових інвестицій.

Наступна група показників, які доцільно включити до системи інформаційного забезпечення управління інвестдіяльністю сільськогосподарського підприємства це такі, що характеризують кон'юнктуру ринку грошових інструментів інвестування. Очевидно, що цю групу показників слід формувати для всіх підприємств, оскільки

ки вони залучають короткострокові кредити для поповнення грошового обороту. Серед них наступні: величина кредитної ставки по окремих комерційних банках, диференційована за термінами надання фінансового кредиту; депозитна ставка, диференційована за вкладами, термінами та іншими умовами; офіційний курс валют, які використовує підприємство у процесі зовнішньоекономічної діяльності; курс купівлі-продажу аналогічних видів валют, установлений комерційними банками.

За аналізом інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, які здійснюють переважно вкладення у реальні інвестиції, інформаційну систему варто доповнити показниками, що характеризують кон'юнктуру ринку капітальних товарів та послуг. У зв'язку з цим до системи мають увійти такі з них: перелік капітальних товарів та послуг, які обертаються на товарному ринку і пов'язані з інвестуванням, ціни попиту та пропозиції на капітальні товари і послуги, обсяги та ціни угод за ними, середні ціни на інвестиційні послуги.

Із метою прийняття обґрунтованих рішень, особливо оперативних, за окремими аспектами інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств доцільно сформулювати систему показників за напрямками: інвестиційні компанії, фонди та інші посередники; інвестиційні підрядники; комерційні банки; страхові компанії; постачальники реальних капітальних товарів, продавці нематеріальних товарів; конкуренти [5]. Джерелами формування показників цієї групи виступають прайси цін, фінансово-економічна звітність господарюючих суб'єктів, банків, страхових компаній, вартість послуг інвестиційних посередників та ін. Зазначимо, що склад показників за кожним напрямом визначається на основі урахування цілей інвестування, обсягів інвестдіяльності, сформованими відносинами та іншими чинниками [6].

Окремою групою інформації у системі варто виділити дані нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності, показники якої враховуються при підготовці проєктної документації та пов'язані із державним регулюванням. Ці показники повинні формуватися на основі прийнятих і діючих нормативно-правових актів державного управління та галузі.

Система інформаційного забезпечення управління інвестиційною діяльністю сільськогосподарських підприємств має охоплювати і показники, що формуються на основі внутрішніх джерел із наступних груп, які характеризують інвестиційну активність підприємства, а також фінансові результати інвестиційної діяльності; нормативно-планові [7].

Зазначимо, що за основне джерело інформації для формування інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту підприємства слугують дані реєстрів управлінського і фінансового обліку, фінансова та економічна звітність підприємства, а саме: ф. № 1 "Баланс (Звіт про фінансовий стан)"; ф. № 2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)"; ф. № 3 "Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)", ф. № 4 "Звіт про власний капітал"; ф. № 5 "Примітки до річної фінансової звітності".

Головними джерелами первинної інформації про землю на підприємстві розрізняють: проєкт внутріш-

ньогосподарського землеустрою підприємства; система землеустрою підприємства. Ці документи є підставою для заповнення земельно-кадастрової книги господарства. Вони містять загальні відомості про господарство, його природні умови (клімат, рельєф, гідрографія і гідрологія, рослинність, ґрунтоутворюючі породи), в окремих розділах надана характеристика ґрунтів. Крім цього ведеться облік використання ріллі, внесення добрив, строків сівби, виконання агротехнічних заходів, отриманої врожайності.

На підставі згаданої книги здійснюються щорічні записи в земельно-кадастрову книгу господарства. Вважаємо, що основними документами на оприбуткування придбаних земельних угідь, із наявною вартісною оцінкою, повинні бути акт на оприбуткування земельних угідь і акт на оприбуткування земель. Ці акти мають складатися спеціальною комісією, створеною на підставі наказу керівника підприємства. До її складу, як правило, входять: головний агроном, головний бухгалтер та керуючий відділення, за яким закріплюються земельні угіддя. Документи повинні містити повну характеристику прийнятих на баланс земельних угідь, як то: площа, вид угідь, місце розташування, конфігурація, дані про родючість, балансова вартість, джерело надходження. Крім цього, додаються документи, на підставі яких складено акт і вказується відповідальна особа, за ким закріплено ділянку. За цими документами виконуються відповідні записи про основні параметри нової земельної ділянки в Земельно-кадастровій книзі господарства.

У разі продажу земельної ділянки, після складання договору купівлі-продажу на земельну ділянку сільськогосподарського підприємства, що має вартісну оцінку, повинен складатися акт (накладна) приймання-передачі основних засобів (ф. № ОЗ-1). Проте на вибуття спеціалізованого бланка для такої господарської операції не розроблено. Аналіз первинного обліку земельних угідь показав необхідність розробки нової спеціалізованої форми бланка первинного обліку вибуття земельних угідь. Тому при вибутті замість акта (накладної) приймання-передачі основних засобів (ф. ОЗ-1) необхідно розробити нову форму-акт на вибуття земельних угідь. У запропонованій формі акта на вибуття земельних угідь повинні бути такі важливі для обліку показники, як: форма власності земельної ділянки, його інвентарний номер і номер за даними кадастрового обліку (дод.Л.5). Також необхідно у вигляді таблиці по видах угідь вказати площу, оцінку в баллогектарах і вартісну оцінку. Тут же окремо виділити площу зрошуваних, осушених, порушених ділянок та їх оцінку (в баллогектарах і гривнях).

Вважаємо, що витрати стосовно будівництва на придбаних земельних ділянках різних споруд мають враховуватися окремо від вартості цих ділянок, а після завершення їх будівництва віднесені до основних засобів як окремі об'єкти. Земельні ділянки, придбані за плату, зараховують до основних засобів на підставі акта на оприбуткування земельних угідь.

У Земельно-кадастровій книзі ведеться аналітичний облік усіх земельних угідь господарства, в тому числі орендованих і зданих в оренду. Згадана книга складається з п'яти розділів. Так, у першому розділі

здійснюють розподіл земель за термінами користування, у другому — враховують за видами угідь кількість усіх земель, наданих підприємству. Перший і другий розділи в такому випадку слугують основними джерелами інформації для розрахунку земельного податку та для внесення даних щодо землі в річний звіт підприємства. Третій і четвертий розділи забезпечують в основному інформацією, необхідною для агрономічної служби в господарстві. У п'ятому розділі раніше враховувалися присадибні землі, що знаходяться в особистому користуванні робітників, службовців та інших громадян.

На даний час існуюча форма Земельно-кадастрової книги підприємства потребує вдосконалення. Зокрема, вона відображає розміри земель тільки в натуральних показниках, що в сучасних умовах для повного їх обліку недостатньо. Тому необхідно розробити такий реєстр, який дозволить вести і вартісний облік земель. Також у Земельно-кадастровій книзі складно стежити за рухом земельних угідь, їх надходженням і вибуттям. Крім цього тут міститься основний обсяг інформації, який потрібніший не в бухгалтерії, а в агрономії. Все це свідчить про необхідність створення іншого бланку реєстру аналітичного обліку земель. Земельно-кадастрова книга, на наш погляд, повинна використовуватися тільки для агрономічної служби господарства.

Аналітичний облік витрат на придбання земельних угідь ведеться у відомості обліку витрат із капітальних вкладень і фінансування ремонту, яка складається щомісяця. Недоліком аналітичного обліку витрат із придбання земель слід вказати ведення їх вартісного і кількісного обліку в різних регістрах обліку, що викликає деякі незручності. Основним обліковим реєстром синтетичного обліку земельних угідь є журнал-ордер № 13-с.г.

З огляду на зазначене, що пов'язано з веденням такого обліку в Земельно-кадастровій книзі пропонується створити новий реєстр — Книгу обліку земельних угідь, де рух земельних ділянок вестиметься не тільки в кількісному, а й у вартісному вираженні.

Завершальний етап облікового процесу це складання бухгалтерської фінансової звітності. Вважаємо, що сільськогосподарським підприємствам слід ввести в бухгалтерський баланс, розд. I "Необоротні активи", окрему статтю "Землі сільськогосподарського призначення" та представляти розшифрування до неї в поясненнях. Нині кількісний склад земельних угідь відображається в спеціалізованій звітності сільськогосподарських підприємств, що потребує розшифрування і у вартісному вираженні у примітках до фінансової звітності.

Вважаємо, що при оцінці земельної ділянки оцінювач зобов'язаний покладатися на інформацію, яка забезпечує достовірність звіту про оцінку як документа, що містить відомості доказового значення. Обсяг що залучається при оцінці інформації, вибір джерел останньої та порядок її використання залишаються в компетенції оцінювача. При визначенні ринкової вартості земельних ділянок може використовуватися інформація, отримувана в процесі проведення державної кадастрової оцінки. Результати оцінки мають бути оформлені у вигляді письмового звіту про оцінку.

У звіті про оцінку сільськогосподарських земель доцільно передбачити наступні розділи: а) Основні факти та висновки. Тут міститься: загальна інформація, що ідентифікує оцінювану землю сільськогосподарського призначення; результати оцінки, отримані при застосуванні різних підходів до оцінки землі сільськогосподарського призначення; підсумкова величина вартості оцінюваної землі сільськогосподарського призначення; б) Завдання на оцінку землі сільськогосподарського призначення відповідно до вимог стандартів оцінки; в) Відомості про замовника оцінки землі сільськогосподарського призначення та про оцінювача. У звіті про оцінку наводяться відомості про замовника оцінки землі сільськогосподарського призначення та про оцінювача; г) Допущення і обмежувальні умови, використані оцінювачем при проведенні оцінки землі сільськогосподарського призначення; д) Стандарти оціночної діяльності, що застосовувалися в процесі оцінки землі сільськогосподарського призначення. У звіті про оцінку землі сільськогосподарського призначення має бути інформація про використані оцінювачем стандарти оцінки; е) Опис землі сільськогосподарського призначення з наведенням посилань на документи, що встановлюють її кількісні та якісні характеристики. У звіті про оцінку землі сільськогосподарського призначення зазначається наступна інформація: кількісні та якісні характеристики землі сільськогосподарського призначення, де представлено відомості про майнові права та обтяження, пов'язані з оцінюваною землею сільськогосподарського призначення, а також її фізичні властивості; кількісні та якісні характеристики землі сільськогосподарського призначення, що впливають на результати оцінки; інформація про поточне використання землі сільськогосподарського призначення; інші чинники та характеристики, що відносяться до оцінюваної землі, які суттєво впливають на її вартість; ж) Аналіз ринку землі, а також аналіз інших зовнішніх факторів, що не відносяться безпосередньо до оцінюваної землі сільськогосподарського призначення, проте впливають на її вартість. У цьому розділі зосереджується інформація по всіх ціноутворюючих факторах, які використовувалися при визначенні вартості оцінюваної землі сільськогосподарського призначення та наводяться обґрунтування значень або діапазонів значень ціноутворюючих факторів; з) Опис процесу оцінки землі сільськогосподарського призначення в частині підходів і методів до оцінки. Тут описується застосування підходів і методів до оцінки землі сільськогосподарського призначення з наведенням розрахунків або обґрунтовано відмову від застосування недоцільних до її оцінки підходів і методів; і) Узгодження результатів оцінки землі сільськогосподарського призначення. Як наслідок, проводиться узгодження результатів розрахунків, отриманих із застосуванням різних підходів. При узгодженні результатів, отриманих при застосуванні різних підходів і методів до оцінки землі сільськогосподарського призначення оцінювач повинен навести у звіті про оцінку опис процедури відповідного узгодження. У разі використання при узгодженні зважування результатів, отриманих при застосуванні різних підходів і методів до оцінки землі сільськогосподарського призначення, оцінювач має обґрунтувати вибір ваг, що при-

власнюються результатами, отриманими використаними в процесі оцінки методами [8].

У додатку до звіту про оцінку землі сільськогосподарського призначення розміщують копії документів, використаних оцінювачем, що встановлюють її кількісні та якісні характеристики, в тому числі підтверджують правостановлюючі та правопідтверджуючі документи стосовно оцінюваної землі сільськогосподарського призначення.

При складанні Звіту про оцінку сільськогосподарських земель для оцінювача обов'язкове дотримання наступних принципів: у звіті про оцінку землі сільськогосподарського призначення викладається вся інформація, найважливіша з точки зору її вартості; інформація, наведена у звіті про оцінку землі сільськогосподарського призначення, використана або отримана в результаті розрахунків при проведенні оцінки, істотна з точки зору її вартості, повинна бути підтверджена; зміст звіту про оцінку землі сільськогосподарського призначення не має вводити в оману користувачів звіту про оцінку, а також допускати неоднозначне тлумачення; склад і послідовність представлених у звіті про оцінку землі сільськогосподарського призначення матеріалів і опис процесу її оцінки повинен передбачати повне відтворення розрахунку вартості землі сільськогосподарського призначення і привести такий до аналогічних результатів; до звіту про оцінку землі сільськогосподарського призначення не вводиться інформація, що не використовується при проведенні оцінки такої землі при визначенні проміжних і підсумкових результатів, якщо вона не обов'язкова згідно з вимогами державних стандартів оцінки і стандартів, а також правил оціночної діяльності, встановлених саморегулювальною організацією, членом якої повинен бути оцінювач, який підготував звіт.

ВИСНОВКИ

Системне дослідження розвитку інвестиційної діяльності сільськогосподарського підприємства на основі сформованої інформаційно-аналітичної системи, за використання комплексного підходу, дозволяє об'єктивно оцінити її ефективність за основними напрямками інвестування.

Обґрунтовано систему показників інформаційно-аналітичного забезпечення інвестиційного менеджменту, яка формується із зовнішніх джерел та поділяється на такі групи показників: макроекономічного розвитку країни; кон'юнктури інвестиційного ринку; ринку землі; діяльності конкурентів і контрагентів; нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності. До складу показників інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту, які формуються із внутрішніх джерел підприємства, віднесено такі блоки: інвестиційної привабливості; інвестиційної активності; фінансові результати; нормативно-планові, пов'язані з інвестиційною діяльністю.

До складових інформаційно-аналітичного забезпечення менеджменту інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств доцільно включити показники вартості земельних угідь сільськогосподарського призначення, а також відповідно розширити інформацію про нормативно-правове регулювання оренди землі, її купівлі-продажу.

Література:

1. Свиноус І. В. Економічні аспекти інвестиційної діяльності в сільському господарстві. Продовольчі ресурси. 2021. № 17. С. 233—243.
2. Гнатишин Л., Свиноус І., Протоцька Т. Організація бухгалтерського обліку в умовах інформаційних та комунікаційних технологій. Вісник Львівського національного університету природокористування. Економіка АПК. 2022. № 29. С. 21—25.
3. Свиноус Н. І. Роль і місце інвестицій у відтворювальному процесі сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2020. № 13—14. С. 96—103.
4. Довгунь О. С. Інформаційне забезпечення як інструмент покращення співпраці підприємств та інвесторів. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 11. С. 43—47.
5. Краус К. М., Краус Н. М., Марченко, О. В. Особливості та характер інформаційного забезпечення інвестиційної проектної діяльності на регіональному рівні. Інвестиції: практика та досвід 2023 № 6. С. 30—36.
6. Федун І. Л. Інформаційно-аналітичне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності в агропромисловому виробництві. Агросвіт. 2013. № 7. С. 28—35.
7. Ляхович Л. А. Інформаційне забезпечення системи управління інвестиційними проектами підприємства. Інноваційна економіка. 2013. № 10 [48]. С. 157—162.
8. Докієнко Л. М. Інформаційне забезпечення аналізу інвестиційної привабливості підприємства. Науково-технічна інформація. 2013. № 1. С. 27—34.

References:

1. Svinous, I.V. (2021), "Economic aspects of investment activity in agriculture", *Prodovol'chi resursy*, vol. 17, pp. 233—243.
2. Hnatyshyn, L. Svinous, I. and Protots'ka, T. (2022), "Organization of accounting with involvement of information and communication technologies", *Visnyk L'vivs'koho natsional'noho universytetu pryrodokorystuvannia. Ekonomika APK*, vol. 29, pp. 21—25.
3. Svinous, N. (2020), "The role and place of investment in the reproduction process of agricultural enterprises", *Agrosvit*, vol. 13—14, pp. 96—103.
4. Dovhun', O.S. (2013), "Information providing as a collaboration tool for improving the relationships between companies and investors", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 11, pp. 43—47.
5. Kraus, K.M. Kraus, N.M. and Marchenko, O.V. (2023), "Peculiarities and nature of information provision of investment project activities at the regional level", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 6, pp. 30—36.
6. Fedun, I.L. (2013), "Information and analytical support of innovation and investment activity in agroindustrial production", *Ahrosvit*, vol. 7, pp. 28—35.
7. Liakhovych, L.A. (2013), "Information provision of the enterprise's investment project management system", *Innovatsijna ekonomika*, vol. 10 [48], pp. 157—162.
8. Dokienko, L.M. (2013), "Information support for the analysis of the investment attractiveness of the enterprise", *Naukovo-tekhnicna informatsiia*, vol. 1, pp. 27—34.

Стаття надійшла до редакції 01.10.2023 р.